

MAN-16070202020500 Seat No. _____

M. R. S. (CBCS) (Sem. II) Examination

March / April - 2018

ગ્રામ વિસ્તરણ

(ગ્રામ વિકાસનો ઈતિહાસ)

(New Course)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- ૧ બાયોગેસ એટલે શું ? અને તેની રચના વિગતે સમજાવો. ૧૫
અથવા
- ૧ તાલુકા વિકાસ અધિકારીની ભૂમિકા સમજાવી તેની કામગીરી વિગતે સમજાવો. ૧૫
- ૨ ગ્રામ સેવકની ભૂમિકા સમજાવી તેની કામગીરી વિશે વિગતે સમજાવો. ૧૫
અથવા
- ૨ કૃષિ ઓજાર માટેની યોજના વિશે વિગતે સમજાવી કૃષિ વિકાસની જરૂરિયાત સમજાવો. ૧૫
- ૩ કોઈપણ ત્રણના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો : ૧૫
(૧) નિદર્શક ખેડૂતની ખાસિયતો સમજાવો.
(૨) ગ્રામ સેવકની સહકાર ક્ષેત્રેની ફરજો જણાવી સમજાવો.
(૩) પરિણામ નિદર્શનના ફાયદા જણાવી સમજાવો.
(૪) પદ્ધતિ નિદર્શનના ફાયદા જણાવી સમજાવો.
(૫) પરિણામ નિદર્શનના પ્રકારો સમજાવો.
- ૪ રાજ્ય સ્તરે વિકાસ કાર્યકરની ભૂમિકા વિગતે સમજાવો. ૧૫
અથવા
- ૪ પછાત વર્ગના લોકોની યોજનાઓ વિગતે સમજાવો. ૧૫
- ૫ કૃષિ સંરક્ષણ યોજના વિશે વિગતે સમજાવો. ૧૫
અથવા
- ૫ કૃષિક્ષેત્રે દ્રશ્ય-શ્રાવ્ય સાધનોની ઉપયોગીતા વિગતે સમજાવો. ૧૫